

ارکيبے نگارا مليسيا

ARKIB NEGARA MALAYSIA

www.arkib.gov.my

BAHAN ARKIB SEBAGAI SUMBER PENYELIDIKAN

DR. AHMAD FARHAN BIN DATUK DR. ABDULLAH@ZAKARIA

PERBINCANGAN HARI INI

1

TUJUAN DATANG KE ANM

2

PERTAMA KALI DATANG
KE ANM

3

PERKEMBANGAN ANM
SEHINGGA KINI (2023)

4

BAHAN-BAHAN DI ANM

5

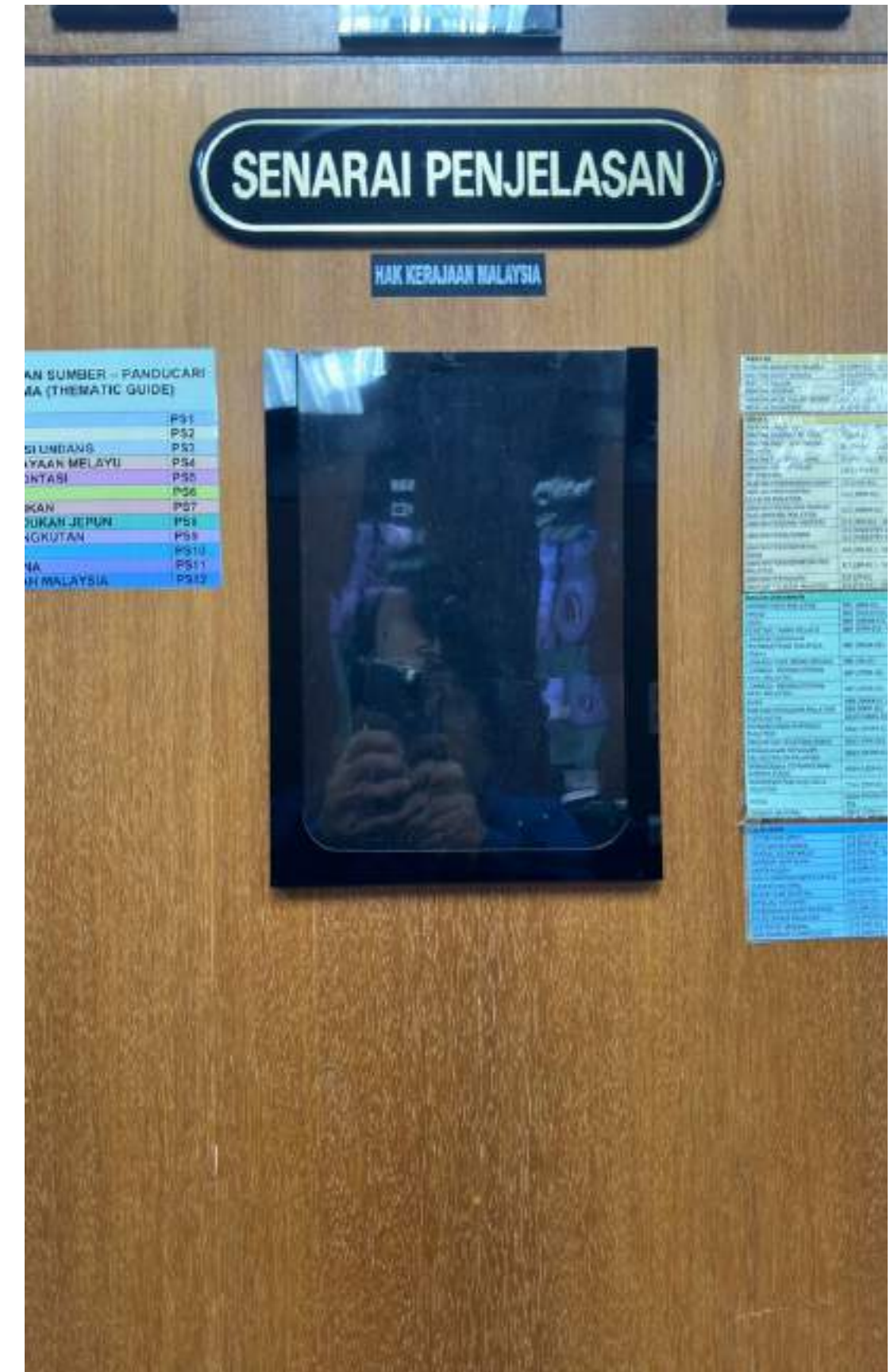
CADANGAN

1 - TUJUAN DATANG KE ANM

TUJUAN

- 1-Sebagai pelajar sejarah (WAJIB DATANG KE ANM)
- 2-Mencari bahan2 untuk membuat penyelidikan khususnya SUMBER PRIMER

LATIHAN ILMIAH

Untuk Ijazah Sarjana Muda di UM

MALAYSIA DAN PERTUBUHAN BANGSA-BANGSA BERSATU,
1957-2003

AHMAD FARHAN BIN ABDULLAH @ ZAKARIA

JABATAN SEJARAH
FAKULTI SASTERA SAINS DAN SOSIAL
UNIVERSITI MALAYA
SESI 2007/2008

TESIS SARJANA

Untuk Ijazah Sarjana (Sejarah Malaysia) di UM

PERKEMBANGAN PENTADBIRAN SELANGOR, 1874-1895

AHMAD FARHAN BIN ABDULLAH@ZAKARIA

JABATAN SEJARAH
FAKULTI SASTERA DAN SAINS SOSIAL
UNIVERSITI MALAYA

2012

TESIS PHD

Untuk Ijazah Doktor Falsafah (Sejarah Malaysia)
di UKM

PERANAN RAJA DAN ORANG BESAR DALAM
PENTADBIRAN SELANGOR (1895-1942)

AHMAD FARHAN BIN ABDULLAH@ZAKARIA

UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA

LAIN 2

1-Artikel

2-Bab Buku

3-Prosiding

4-Kerja Kerja Pembentangan

5-Entri

6-Buku

2019

- Ahmad Farhan Abdullah Zakaria & Mohd. Samsudin, "Pembentukan Istilah dan Stratifikasi Aristokrat Melayu Selangor Era Sultan Salehuddin, Sultan Selangor Pertama, 1766-1782", *Akademika*, Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia, Bil. 89, 2019 – ESCI
- Ahmad Farhan bin Abdullah@Zakaria, "200 Tahun Penyerahan Singapura: Memori Sejarah Sebuah Negeri Melayu", *Malaysia dari Segi Sejarah*, Kuala Lumpur: Persatuan Sejarah Malaysia, Bil. 47, 2019
- Ahmad Farhan bin Abdullah@Zakaria, "Terengganu ke Arah Perjanjian 24 Mei 1919", *Purba*, Kuala Lumpur: Persatuan Muzium Malaysia d/a Jabatan Muzium Malaysia, Bilangan 38, 2019
- Ahmad Farhan bin Abdullah@Zakaria & Shahirah binti Mustaffa, "Biografi Raja Tun Uda bin Raja Muhammad, 1894-1976", *Malawati*, Persatuan Sejarah Malaysia Cawangan Selangor, Bilangan 9, 2019

2018

- Ahmad Farhan Abdullah@Zakaria, "Dato' Ungku Pinang Tunggal, Dato' Penggawa dan Raja Abdullah: Tokoh Pengasasan Lembangan Hulu Sungai Klang - Kuala Lumpur", *Malaysia dari Segi Sejarah*, Kuala Lumpur: Persatuan Sejarah Malaysia, Bil. 46, 2018
- Ahmad Farhan Abdullah@Zakaria & Mohd Samsudin, "Peranan Raja dan Orang Besar sebagai Penghulu dalam Menyatupadukan Masyarakat Tempatan di Selangor, 1895-1942", *e-Bangi*, Bangi: Faculty of Social Sciences and Humanities Universiti Kebangsaan Malaysia, Vol. 13, No. 2, 2018
- Ahmad Farhan bin Abdullah@Zakaria, "1001 Tanda Tanya Mengenai Sejarah Kuala Lumpur: Tokoh Penghuni Terawal, Tokoh Pengasasan dan Status Entiti Politik", *Purba*, Kuala Lumpur: Persatuan Muzium Malaysia d/a Jabatan Muzium Malaysia, Bilangan 37, 2018

2017

- Ahmad Farhan Abdullah@Zakaria, "Sejarah Durbar yang Tidak Didendangkan, 1897-1939", *Malaysia dari Segi Sejarah*, Kuala Lumpur: Persatuan Sejarah Malaysia, Bil. 45, 2017
- Ahmad Farhan bin Abdullah@Zakaria, "Tun Perak dan Klang dalam Sejarah Melayu", *Purba*, Kuala Lumpur: Persatuan Muzium Malaysia d/a Jabatan Muzium Malaysia, Bilangan 36, 2017

2016

- Ahmad Farhan Abdullah@Zakaria, "Menyelusuri Tokoh Melayu sebagai Pegawai Tadbir di Negeri-Negeri Melayu Bersekutu, 1895-1941", *Malaysia dari Segi Sejarah*, Kuala Lumpur: Persatuan Sejarah Malaysia, Bil. 14, 2016
- Ahmad Farhan bin Abdullah@Zakaria, "Pentadbiran Singapura dalam Sejarah Melayu: Raja Bergelar dan Orang Besar", *Purba*, Kuala Lumpur: Persatuan Muzium Malaysia d/a Jabatan Muzium Malaysia, Bilangan 35, 2016

2015

- Ahmad Farhan Abdullah@Zakaria, "Tokoh Melayu dalam Mesyuarat Peringkat Daerah di Selangor, 1890-1941", *Malaysia dari Segi Sejarah*, Kuala Lumpur: Persatuan Sejarah Malaysia, Bil. 43, 2015
- Ahmad Farhan bin Abdullah@Zakaria, "Tokoh Melayu dalam Mesyuarat Peringkat Mukim di Selangor, 1900-1941", *Purba*, Kuala Lumpur: Persatuan Muzium Malaysia d/a Jabatan Muzium Malaysia, Bil. 34, 2015

2 - PERTAMA KALI DATANG KE ANM

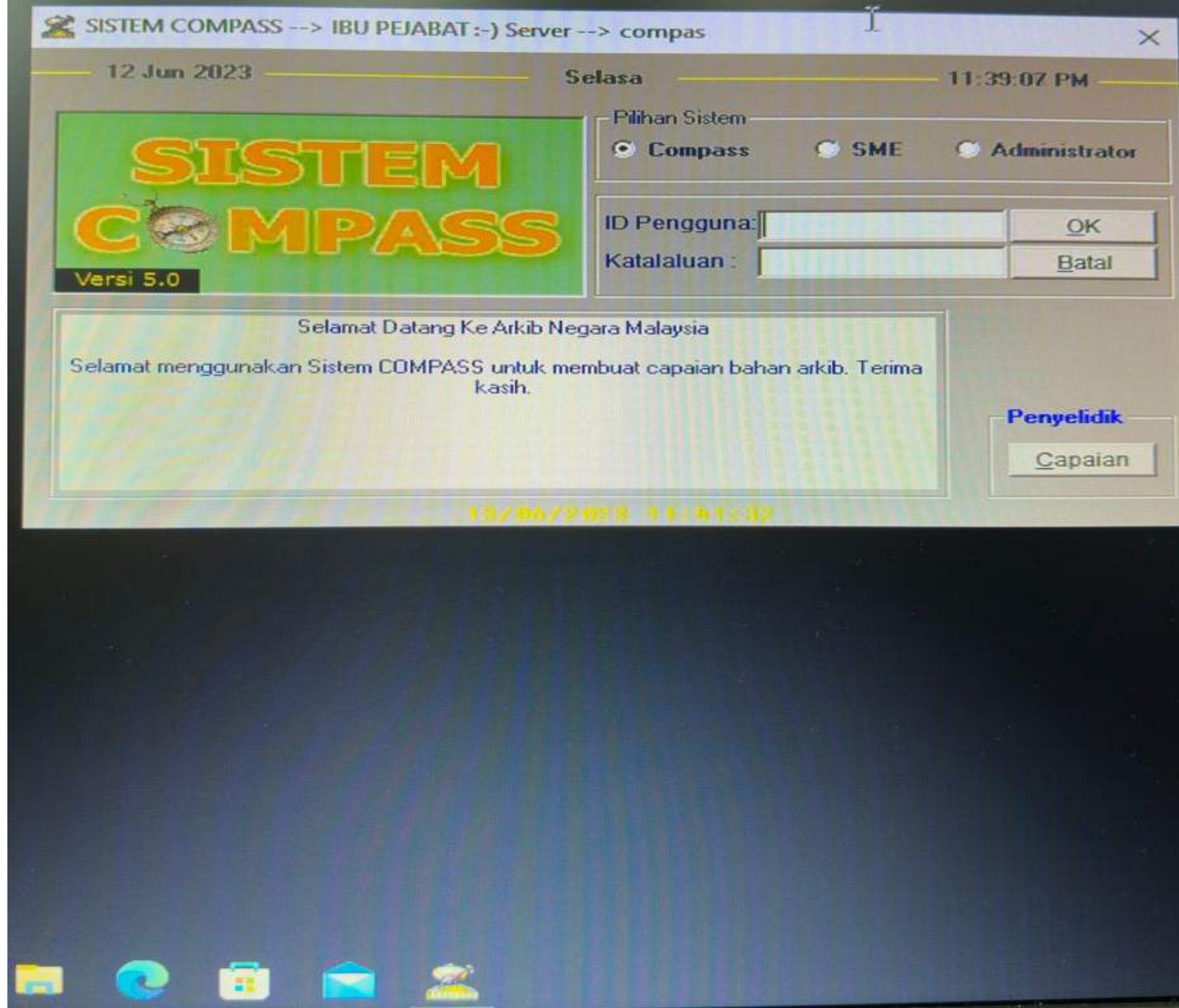

TERUJA!

1-Seronok

2-Berkobar2 hendak cari bahan kajian

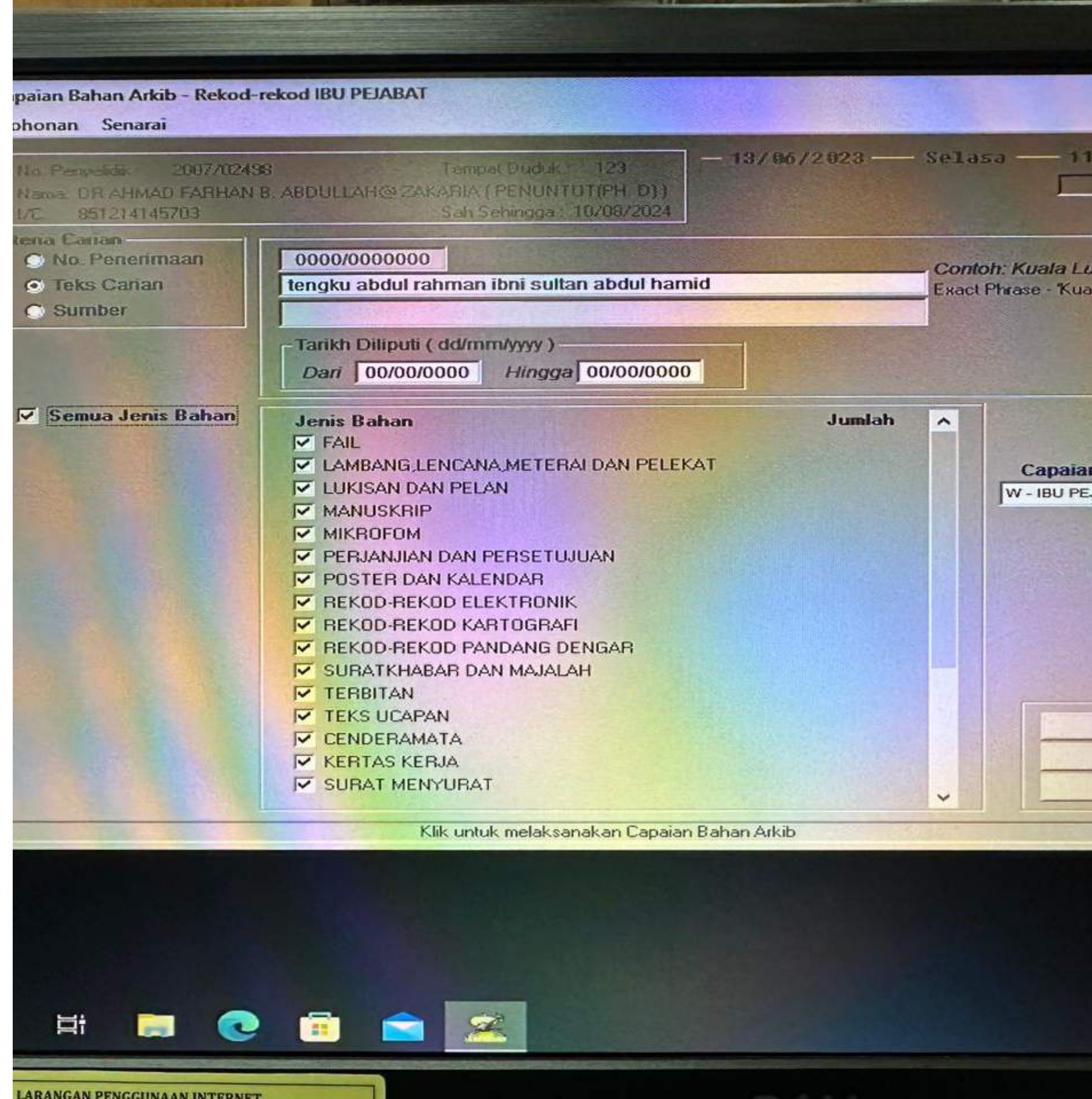
3-Ingatkan MUDAH tetapi SUSAH, kita perlu ketahui cara2 untuk mencari bahan

KENAPA INGATKAN MUDAH TETAPI SUSAH?

Untuk cari bahan di ANM memerlukan KATA KUNCI yang sesuai dan pendek, bukan panjang2

Contoh PANJANG: Tunku/Tengku/Tungku Abdul Rahman bin/ibni Sultan Abdul Hamid

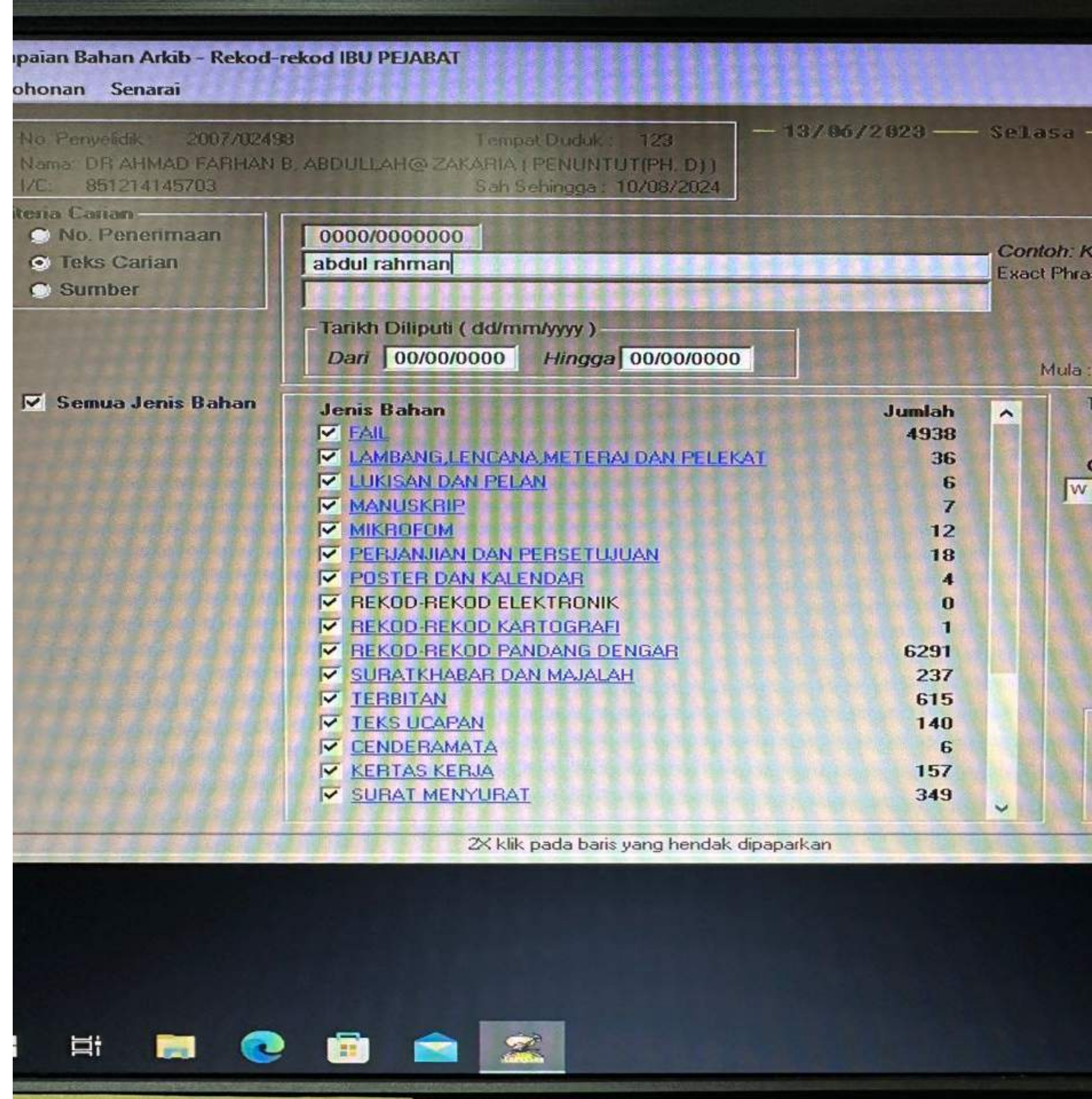
KENAPA INGATKAN MUDAH TETAPI SUSAH?

Untuk cari bahan di ANM memerlukan KATA KUNCI yang sesuai dan pendek, bukan panjang2

Contoh PENDEK:

1-Tunku/Tengku/Tungku Abdul Rahman

2-Abdul Rahman

3 - PERKEMBANGAN ANM SEHINGGA KINI (2023)

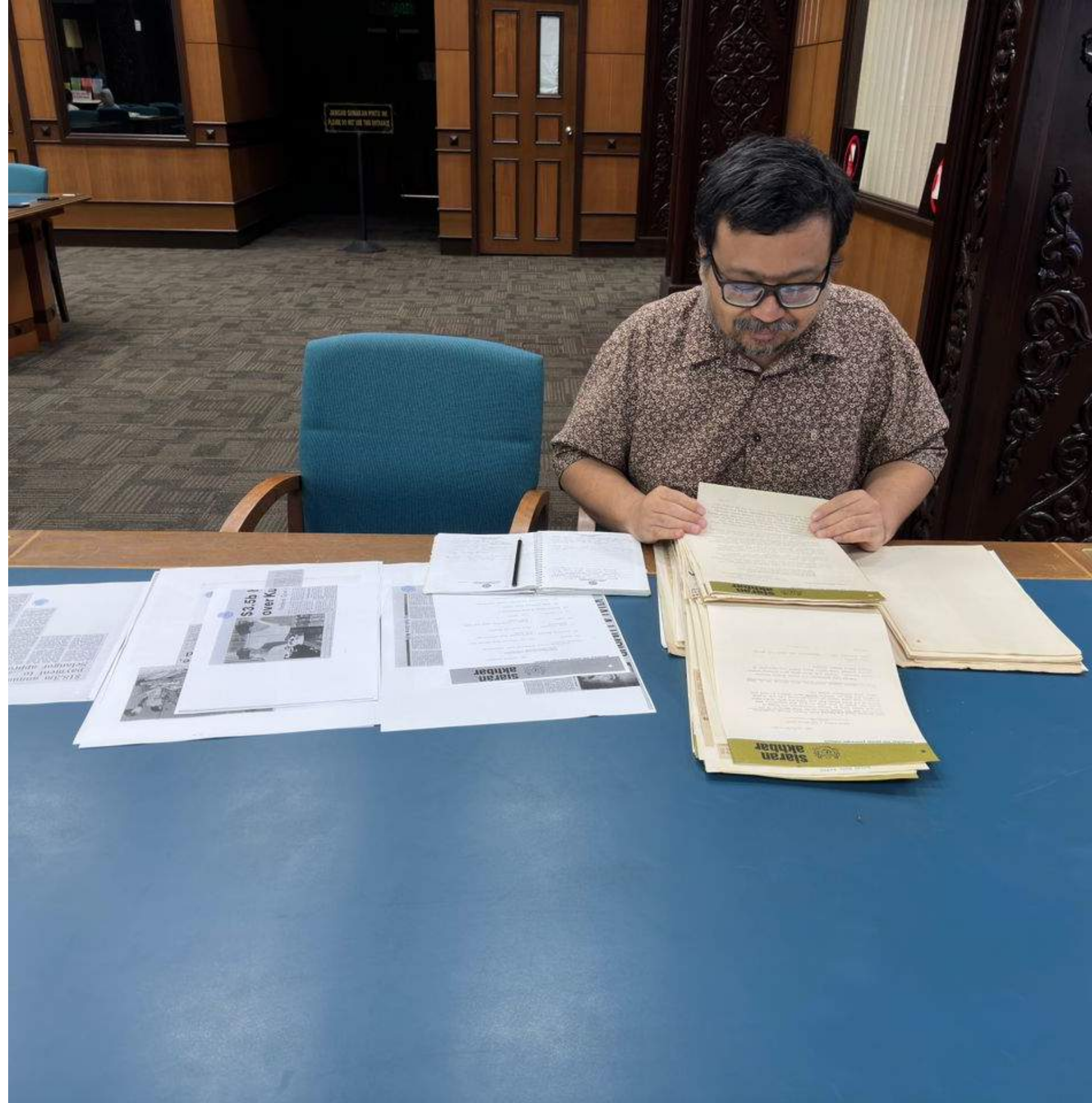
DULU- HANYA HARDCOPY!

Positif

- 1-Boleh pegang dokumen
- 2-Teruja, seronok sbb dokumen lama!

Negatif

- 1-Kalau reput, takut nak pegang, takut rosak
- 2-Ambil masa lama untuk buat penyelidikan sebab tunggu bahan turun

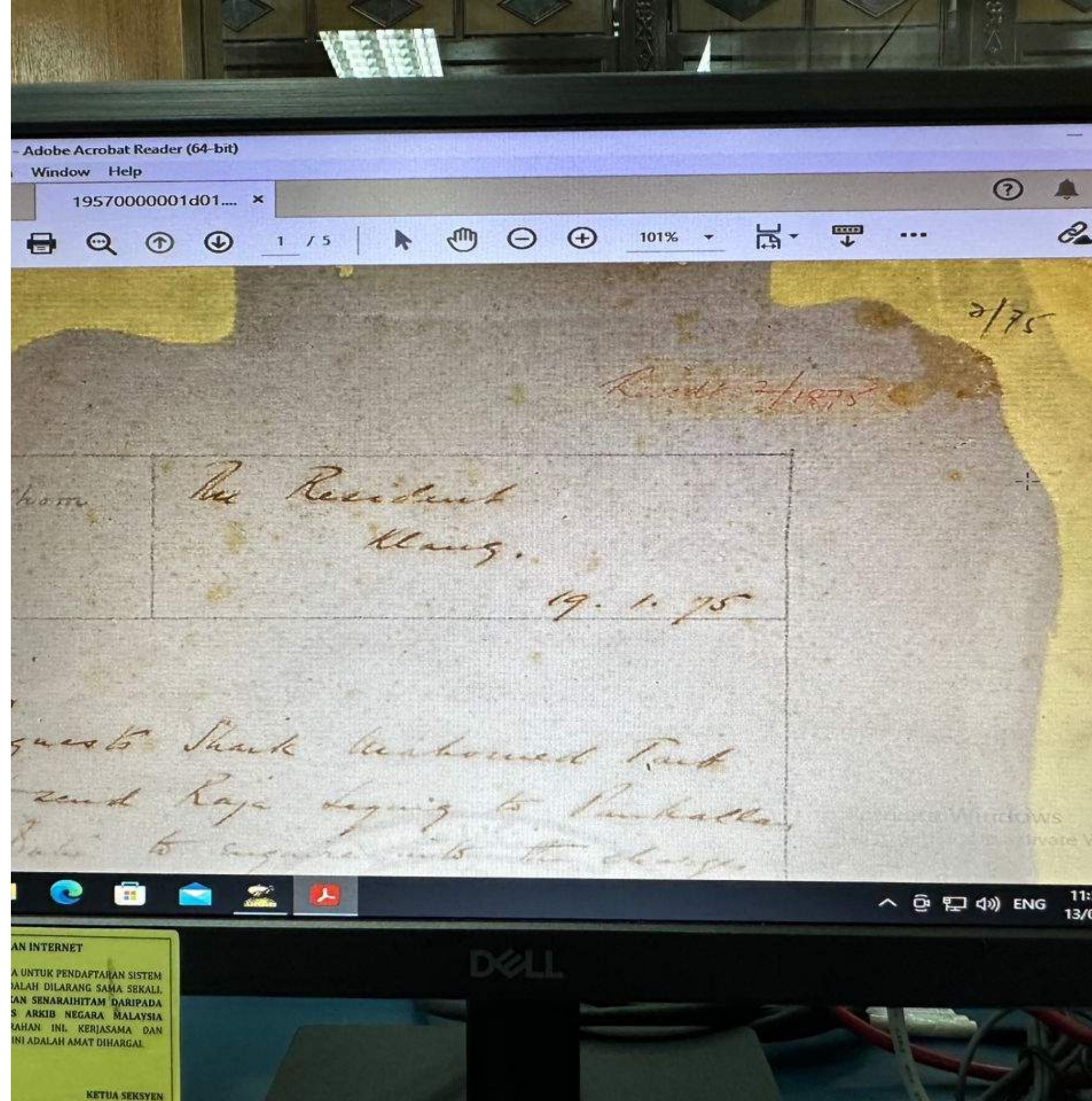
SEKARANG-DIGITAL!

Positif

- 1-Tengok melalui komputer yg terdapat di ANM
- 2-Cepat, mudah dan tak ambil masa yg lama

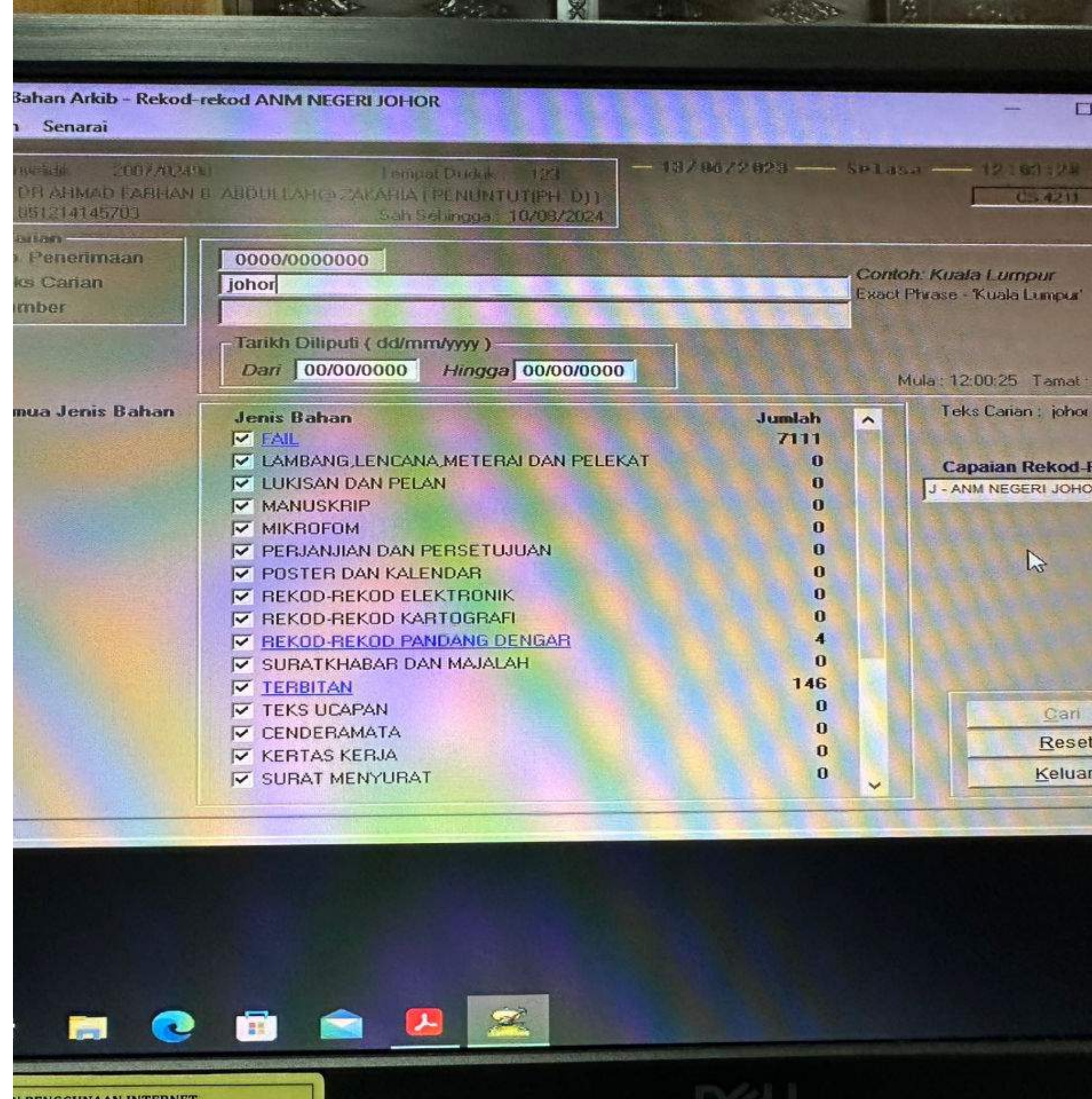
Negatif

- 1-Sakit Mata
- 2-Cepat penat
- 3-Mengantuk
- 4-Kena tunggu pengkaji selesai mengkaji

DULU- NAK TENGOK BAHAN DI ANM CAWANGAN KENA KE SANA

Kena ke ANM Cawangan yang terdapat di Malaysia
utk buat penyelidikan

SEKARANG- ADA YG DIGITAL!

Positif

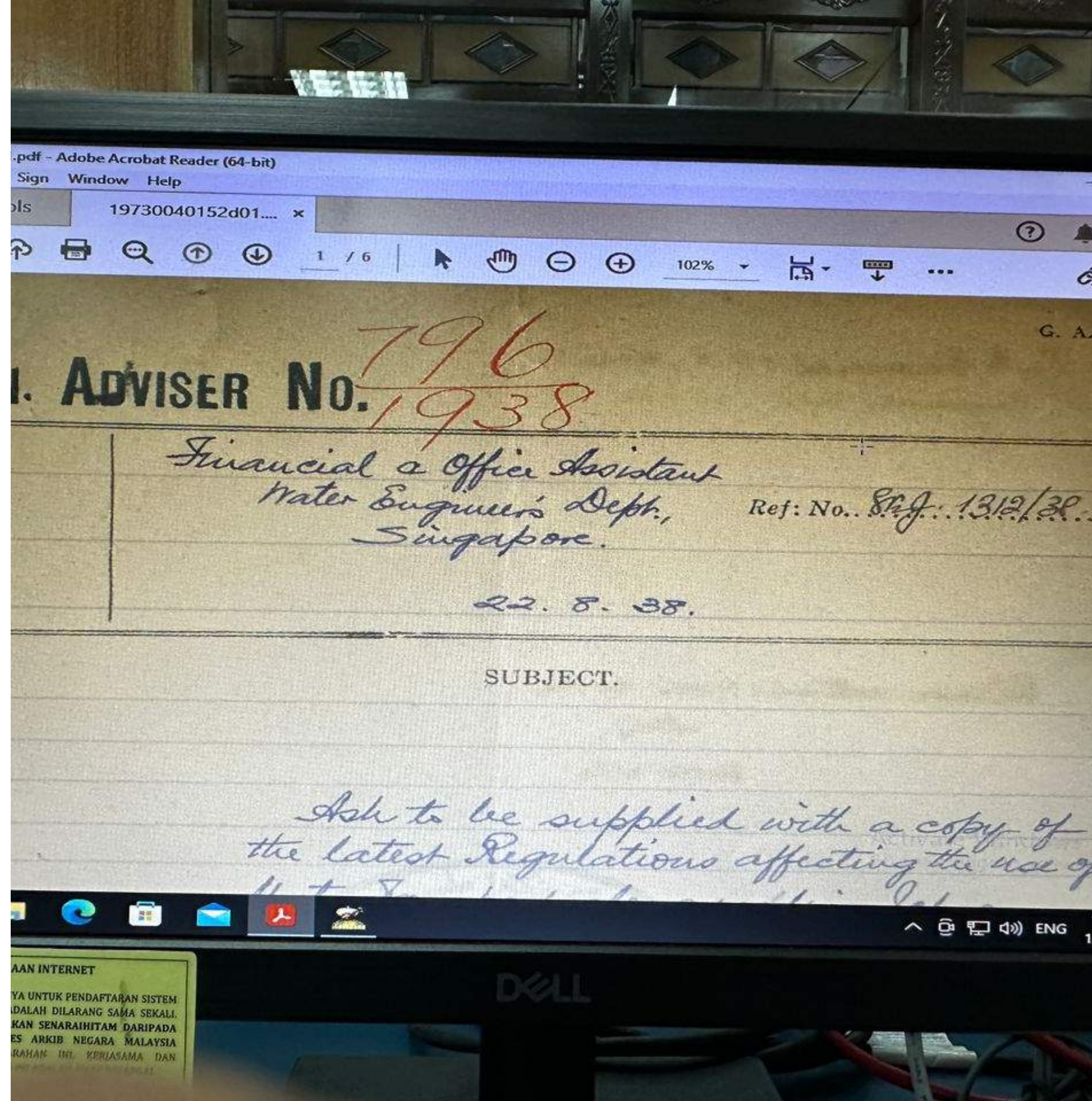
Memudahkan pengkaji yang tak dapat ke ANM Cawangan yg jauh mendapatkan bahan

Negatif

Tak semua yg didigitalkan, tetapi ada yg digital yg boleh tengok di ANM HQ

Cadangan

Membolehkan semua bahan2 di ANM Cawangan dapat diakses di ANM HQ dan begitu sebaliknya demi memartabatkan ANM ke arah DIGITAL

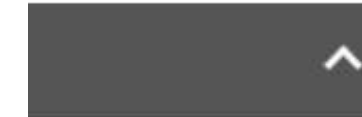

DULU- BAHAN DARI LUAR NEGARA KURANG BANYAK

Banyak bahan spt dokumen2 tertentu tak ada di ANM atau rusak

id=&_hb=

Electronic library, D... Cambridge Core - J... Web of Science Ma... Discovery | The Nati... NewspaperSG Pusat Rujukan Pers... VOC: Letters and pa...

Refine

[Colonial Office: Federated Malay States: Original Correspondence](#)

Colonial Office: Federated Malay States: Original Correspondence. This series contains original correspondence relating to the Federated Malay States. Before 1947 includes correspondence relating to Brunei.

Location: Federated Malay States

Admin history: The Federated Malay States were formed in 1885 and was part of the British colony, the Straits Settlements. The Malay States were under Japanese

Held by: The National Archives, Kew - Colonial Office, Commonwealth and Foreign and Commonwealth Offices
Date: 1920 - 1951
Reference: CO 717
Subjects: Asia | International

[Colonial Office: Federated Malay States Sessional Papers](#)

Colonial Office: Federated Malay States Sessional Papers. This series contains sessional papers from the Federated Malay States. No papers were received for 1942-1945 owing to enemy occupation.

Location: Federated Malay States

Held by: The National Archives, Kew - Colonial Office, Commonwealth and Foreign and Commonwealth Offices
Date: 1896 - 1948
Reference: CO 576
Subjects: International | Official publications

[Colonial Office: Federated Malay States Government Gazettes](#)

Colonial Office: Federated Malay States Government Gazettes. This series contains government gazettes from the Federated Malay States.

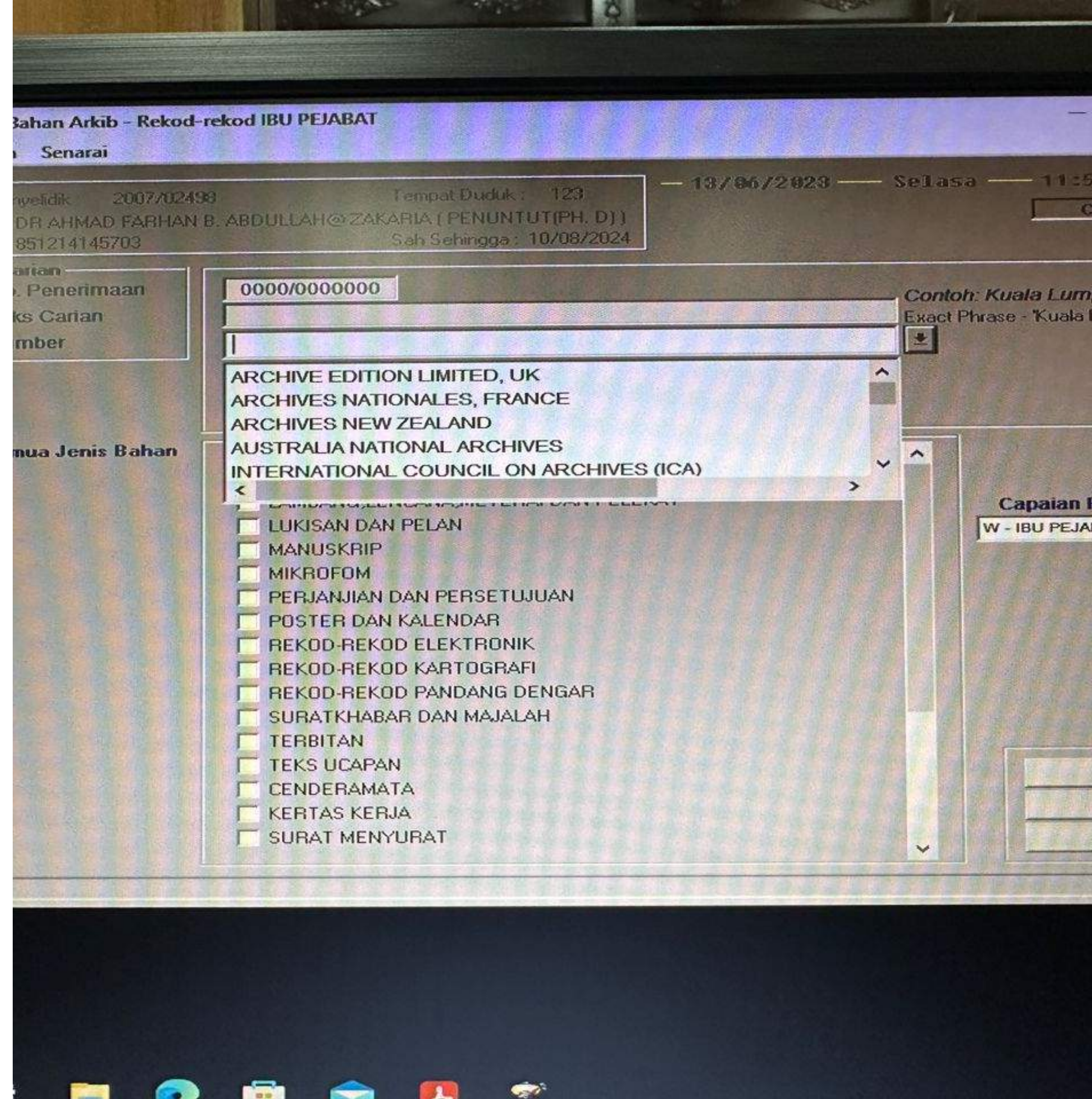
Location: Federated Malay States

Held by: The National Archives, Kew - Colonial Office, Commonwealth and Foreign and Commonwealth Offices
Date: 1909 - 1948
Reference: CO 574

SEKARANG- BAHAN LUAR NEGARA SEMAKIN MENINGKAT DAN PERLU DIPERTINGKATKAN LAGI

1-Memudahkan penyelidik

2-Penyelidik dapat menggunakan pelbagai dokumen

DULU- BAHAN NAK TURUN KE DEWAN PENYELIDIKAN LAMBAT

- 1-Menunggu mengambil masa berjam2
- 2-Membuatkan penyelidik hilang MOOD utk buat kajian

SEKARANG- BAHAN NAK TURUN KE DEWAN PENYELIDIKAN LAJU

- 1-Paling cepat dlm 15 minit
- 2-Paling lambat pun dlm 30 minit
- 3-Perlu diteruskan demi menaikkan SEMANGAT dan MOOD para penyelidik ke ANM

4 - BAHAN-BAHAN DI ANM

1-Bahan Luar Negara

2-Bahan Dalam Negara

BAHAN LUAR NEGARA- BUKU MANUAL

1-Dulu - kena guna katalog Mikrofilem Mengenai
Malaysia yang Diperoleh dari Luar Negara

2-Dari negara: UK, Singapura, India, Jepun, Australia,
Portugal, Itali, Belanda, Indonesia, Thailand

Misalnya:

UK - CO 273, CO 274, CO 275, CO 276, CO 277, CO
437, CO 438, CO 439

Singapura - SSR, SSFR

KATALOG MIKROFILEM
MENGENAI MALAYSIA YANG
DIPEROLEHI DARI LUAR NEGARA

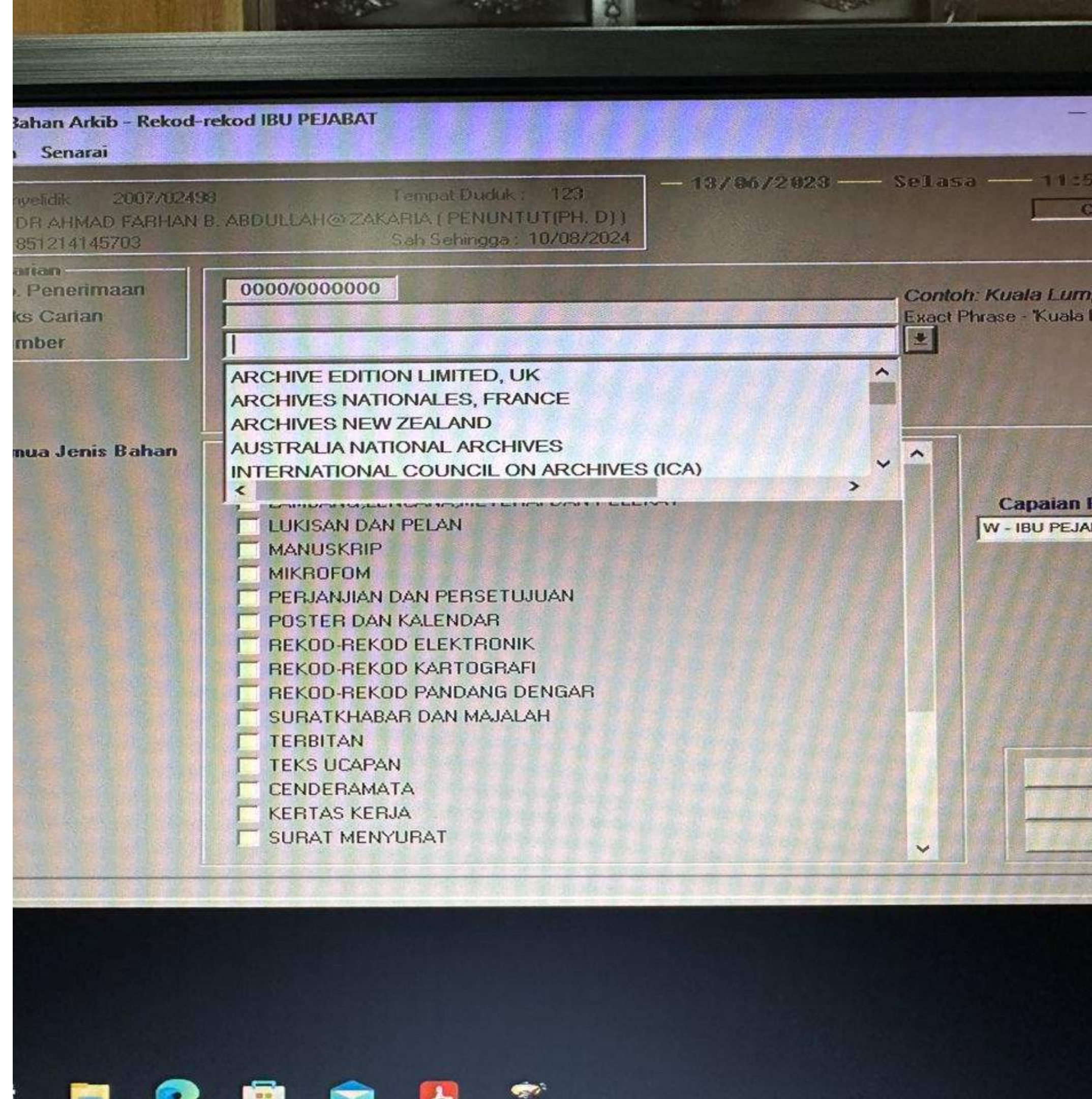
BAHAN LUAR NEGARA- COMPASS

1-Banyak ANM ambil DOKUMEN2 dari arkib luar negara

2-Misalnya, National Archives of India:

Pelbagai dokumen mengenai TANAH MELAYU dan BORNEO pada abad ke-18 sehingga ke-20

- a) Perang Naning
- b) Perang Musuh Bisik
- c) Sultan Husain
- d) Temenggong Johor
- e) Raja Brooke
- f) Perang Pahang

Capaian Bahan Arkib - Rekod-rekod IBU PEJABAT

Permohonan Senarai

Penyelidik

13/06/2023 Selasa 11:59:58 AM CS 4212

Jenis Bahan : MIKROFOM

Sumber : PUBLIC RECORD

Tarikh Diliputi :

Bil.	No. Penerimaan	Tajuk	Jenis Rekod	Status
1.	1997 / 0003776	CO 146 - Labuan Miscellaneous, Blue Books of Statistics (1848-1906).	Mikrofilem	Gedung
2.	1997 / 0003777	CO 146 - Labuan Miscellaneous, Blue Books of Statistics (1848-1906).	Mikrofilem	Gedung
3.	1997 / 0003925	CAB 11 - Committee of Imperial Defence, Colonial/Overseas (1863-1939).	Mikrofilem	Gedung
4.	1997 / 0003946	CAB 11 - Committee of Imperial Defence, Colonial/Overseas Committee (1863 - 1939)	Mikrofilem	Gedung
5.	1997 / 0003948	CAB 11 - Committee of Imperial Defence, Colonial/Overseas Committee (1863-1939).	Mikrofilem	Gedung
6.	1998 / 0010360	CAB 11 - Committee of Imperial Defence, Colonial/Overseas Defence Committee 1863-1939.	Mikrofilem	Gedung
7.	1998 / 0010361	CAB 11 - Committee of Imperial Defence, Colonial/Overseas Defence Committee 1863-1939.	Mikrofilem	Gedung
8.	1998 / 0010362	CAB 11 - Committee of Imperial Defence, Colonial/Overseas Defence Committee 1863 - 1939.	Mikrofilem	Gedung
9.	1998 / 0010363	CAB 11 - Committee of Imperial Defence, Colonial/Overseas Defence Committee 1863-1939.	Mikrofilem	Gedung

Jumlah Rekod : 2388

Gambar

Audio / Video

Dokumen Imej

Pinjam Bahan...

Keluar

2X klik untuk memaparkan maklumat terperinci

Capaian Bahan Arkib - Rekod-rekod IBU PEJABAT

Permohonan Senarai

Penyelidik

13/06/2023 Selasa 11:59:58 AM CS 4212

Jenis Bahan : REKOD-REKOD KARTOGRAFI

Sumber : THE NATIONAL ARCHIVES, UNITED KINGDOM

Tarikh Diliputi :

Bil.	No. Penerimaan	Tajuk	Jenis Rekod	Status
1.	2020 / 0002271	CO 27/963/714-1 : Province Wellesley and the State of Perak Boundary	Peta	Gedung
2.	2020 / 0002272	CO 7005/963/714-1 : Map of Prince of Wales Island of Pulau Pinang and Province Wellesley	Peta	Gedung
3.	2020 / 0002273	CO 7005/963/714-1 : Map of the Malacca Territory, His Excellency Sir William C.T. Robinson, K.C.M.G., Governor of the Straits Settlements 1879	Peta	Gedung
4.	2020 / 0002274	CO 7177/5/714 : Boundary between Selangor and Negri Sembilan	Peta	Gedung
5.	2020 / 0002275	CO 1047/996-1 : Map of the Island of Singapore and its dependencies 1915	Peta	Gedung
6.	2020 / 0002276	CO 1047/996-2 : Map of Pinang & Province Wellesley	Peta	Pulang
7.	2020 / 0002277	CO 1047/996-3 : Map of the Malacca Territory	Peta	Gedung
8.	2020 / 0002278	CO 1047/996-4 : Map of the Malacca Territory	Peta	Gedung
9.	2020 / 0002279	CO 1047/996-5 : Map of Labuan	Peta	Gedung
10.	2020 / 0002280	CO 1047/910 : Boundary Negri Sembilan Federated Malay States 1925	Peta	Pulang
11.	2020 / 0002281	CO 1047/911 : Selangor - Federated Malay States 1928	Peta	Gedung

Jumlah Rekod : 28

Gambar

Audio / Video

Dokumen Imej

Pinjam Bahan...

Keluar

2X klik untuk memaparkan maklumat terperinci

Capaian Bahan Arkib - Rekod-rekod IBU PEJABAT

Permohonan Senarai

Penyelidik

13/06/2023 Selasa 11:59:58 AM CS 4212

Jenis Bahan : MIKROFOM

Sumber : THE NATIONAL ARCHIVES, UNITED KINGDOM

Tarikh Diliputi :

Bil.	No. Penerimaan	Tajuk	Jenis Rekod	Status
775.	2004 / 0013254	CO4634 THE NEGERI SEMBILAN GOVERNMENT GAZETTE FOR THE YEAR 1903, VOL. VI (JANUARY - DECEMBER)	Mikrofilem	Gedung
776.	2004 / 0013255	CO4635 THE NEGERI SEMBILAN GOVERNMENT GAZETTE FOR THE YEAR 1904, VOL. VII (JANUARY - DECEMBER)	Mikrofilem	Gedung
777.	2004 / 0013256	CO4636 THE NEGERI SEMBILAN GOVERNMENT GAZETTE FOR THE YEAR 1905, VOL. VIII (JANUARY - DECEMBER)	Mikrofilem	Gedung
778.	2004 / 0013257	CO4637 THE NEGERI SEMBILAN GOVERNMENT GAZETTE FOR THE YEAR 1906, VOL. IX (JANUARY - DECEMBER)	Mikrofilem	Gedung
779.	2004 / 0013258	CO4638 THE NEGERI SEMBILAN GOVERNMENT GAZETTE FOR THE YEAR 1907, VOL. X (JANUARY - DECEMBER)	Mikrofilem	Gedung
780.	2004 / 0013259	CO4639 THE NEGERI SEMBILAN GOVERNMENT GAZETTE FOR THE YEAR 1908, VOL. XI (JANUARY - DECEMBER)	Mikrofilem	Gedung
781.	2004 / 0013260	CO4640 EXTRACT FROM THE REPORT OF THE COMMISSIONER OF FEDERATED MALAY STATES, DATED 3RD NOVEMBER, 1915	Mikrofilem	Gedung
782.	2004 / 0013261	CO4641 TERENGGANU GOVERNMENT GAZETTE FOR THE YEAR 1908, VOL. XII (JANUARY - DECEMBER)	Mikrofilem	Gedung
783.	2004 / 0013262	CO4642 THE NEGERI SEMBILAN GOVERNMENT GAZETTE FOR THE YEAR 1909, VOL. XIII (JANUARY - DECEMBER)	Mikrofilem	Gedung

Jumlah Rekod : 2920

Gambar

Audio / Video

Dokumen Imej

Pinjam Bahan...

Keluar

2X klik untuk memaparkan maklumat terperinci

BAHAN DALAM NEGARA- BUKU MANUAL

1-Boleh tengok di bilik PANDU CARI

2-Pelbagai dokumen tempatan terdapat di sini:

- a) pejabat2 daerah
- b) jabatan2
- c) pejabat2 agama
- d) DBKL
- e) pejabat2 tanah
- f) Pejabat Tengku Besar Pahang

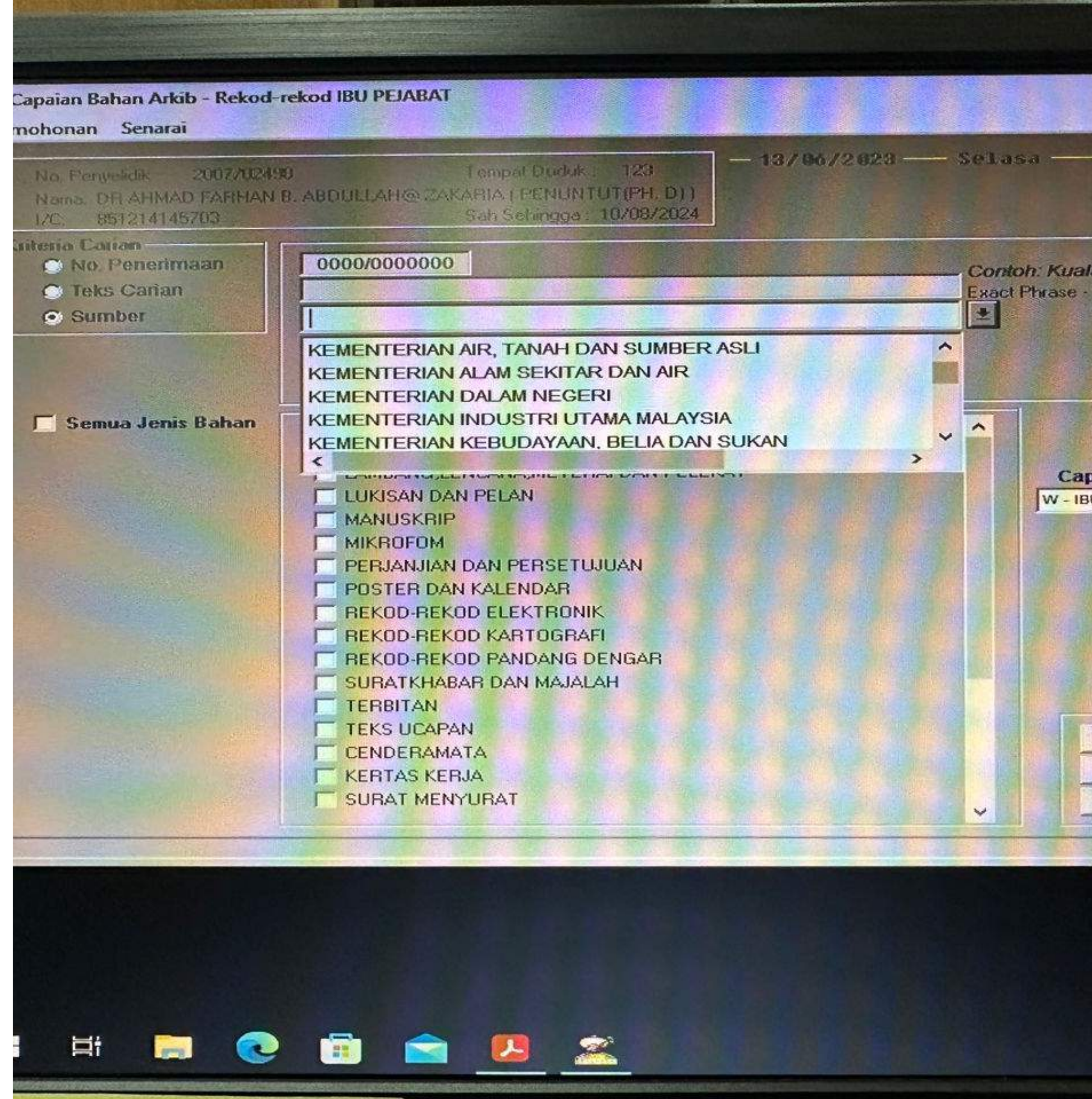
BAHAN DALAM NEGARA- COMPASS

1-Boleh tengok di COMPASS

2-Pelbagai dokumen tempatan yg boleh diakses

3-Contoh:

- a) pejabat setiausaha kerajaan
- b) British Resident Office
- c) British Advisor Office
- d) pejabat sultan
- e) Malaya High Commissioner Office
- f) British Military Administration
- g) Kementerian Dalam Negeri
- h) Kementerian Luar Negeri
- i) Jabatan Perdana Menteri

5 - CADANGAN

MENAMBAHKAN KOMPUTER

1-Bila ramai, susah nak pakai komputer

2-Perlu perbanyakkan demi memartabatkan ANM
ke arah DIGITAL

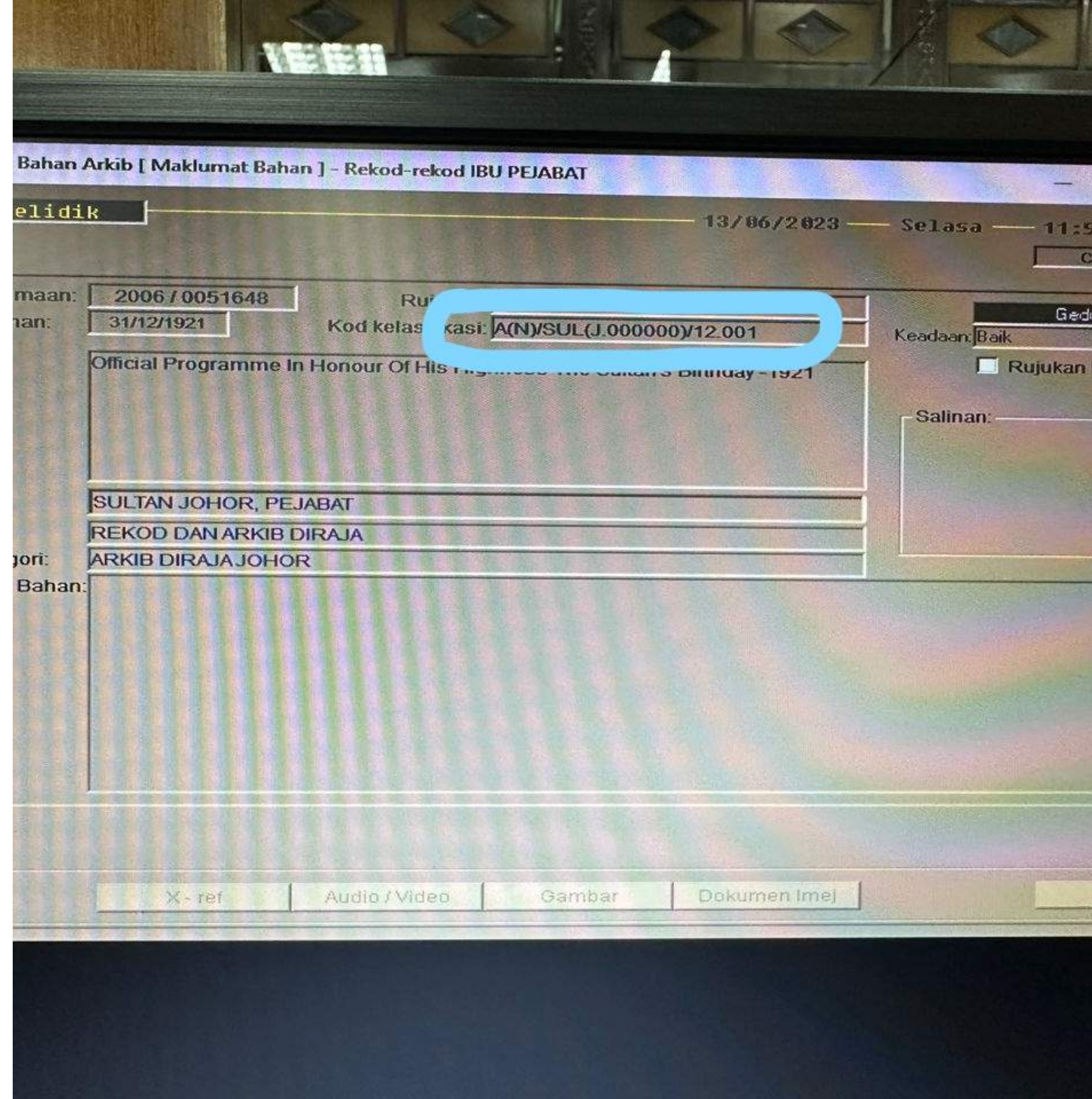
BUAT BUKU UTK FOOTNOTE ATAU ENDNOTE

1-Tak seragam di bahagian footnote atau endnote

2-ANM memiliki bahan yg MANTAP, perlu menyeragamkan penggunaan CODE seperti yg digunakan di TNA iaitu CO 273, FCO 141, DO 118, FO 69

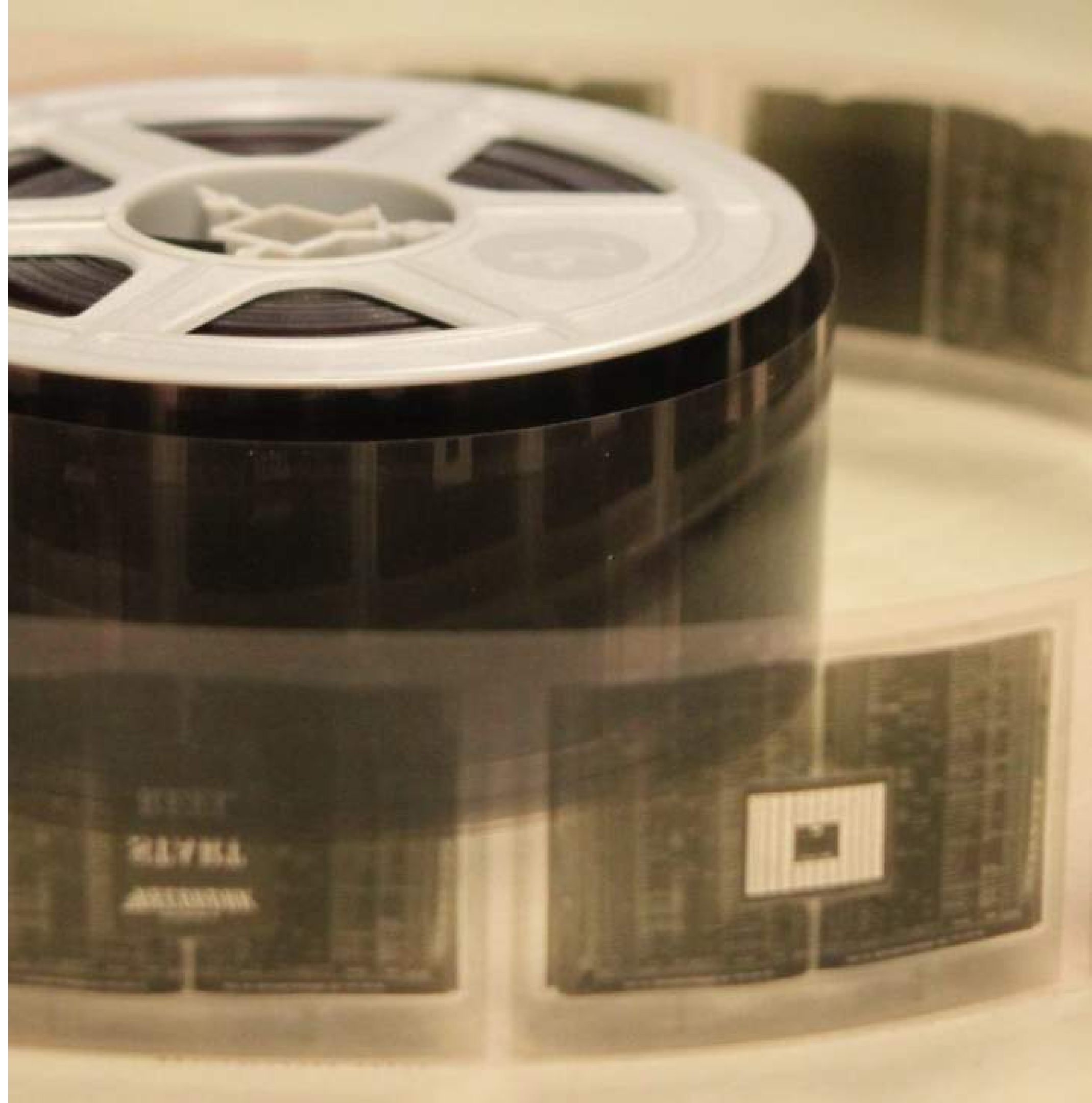
3-Contoh di ANM:

- a) Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri Selangor - B/SUK
- b) Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri Kedah - K/SUK
- c) Pejabat Perbendaharaan Negeri Sembilan - N/PB
- d) Pejabat Sultan Johor - J/SUL

DIGITALKAN SEGERA MIKROFILEM DAN LAIN2

- 1-Benar ANM melaksanakan aktiviti ini, tetapi harus dipercepatkan demi mencapai ANM ke arah DIGITAL
- 2-Memudahkan penyelidik yg ANM menganggap pengkaji sebagai SAHABAT ANM
- 3-Demi mencapai ke arah ARKIB DIGITAL BERTARAF TINGGI dan dapat menandingi arkib2 luar negara spt TNA

DOKUMEN TURUN TARAF BOLEH DIRUJUK BUKAN DIKEMBALIKAN

- 1-Penyelidik memerlukan dokumen itu utk membuat kajian
- 2-Membenarkan penyelidik meneliti dan menyalin dokumen yg sudah diturun taraf bukan diambil balik atau dipulangkan

PERBANYAKAN LAGI BAHAN LUAR NEGARA YANG MASIH BELUM DIPEROLEH

- 1-Memudahkan penyelidik membuat kajian
- 2-Tidak perlu pergi arkib jauh2 (LUAR DR MALAYSIA)
- 3-Misalnya FCO 141 dan FCO lain2 yg baharu dibuka di TNA pada 2013, 2018, 2020 dan akan datang

MEMBENARKAN MEMBAWA MASUK TELEFON BIMBIT

- 1-Penting bila ada hal emergency/urgent
- 2-Patuhi undang2 ANM, denda mereka yg menyalahgunakan telefon bimbit di ANM

